

[Time: 2 ½ Hrs.]

Q.1) Answer in two sentences (any six)

1. What is lex situs?
2. What is muta marriage?
3. What is foreign judgment?
4. What is meant by civil death?
5. What are matrimonial causes?
6. What is private international law?
7. State the theories of characterization.
8. What is action in personam? Give examples.

Q.2) Short Notes (any two)

(12 Marks)

1. Kind of Jurisdiction
2. Legal effect of divorce
3. Adoption by foreign parents
4. Restitution of conjugal rights

Q.3) Situational Problems (any two)

(12 Marks)

1. After the Bhopal gas tragedy, the worst industrial accident in history, Indian government sued the Union Carbide Corporation (UCC), a multinational company, in the United States of America federal court. The case was dismissed on the grounds of 'forum non conveniens'
 - a) State what is 'forum non-conveniens'
 - b) Why did the Indian government prefer to sue UCC in the American court?
2. A bill of lading was issued in respect of goods shipped abroad Nova Scotian ship to be carried from Newfoundland to New York between residents in those countries provided that it was governed by English law.
 - a) What was held in this case?
 - b) What is the name of the case?
3. French law required a man to obtain consent of his parents for marrying a woman. A French man domiciled in England married an English Woman in England without consent of his parents. French court annulled his marriage.
 - a) What are formal requirements & substantive requirements of a marriage?
 - b) Identify the case law whose facts are given above.
4. Hague convention on the Celebration and Recognition of the validity of marriages, 1978 recognizes that a state may refuse to recognize a marriage if the marriage is manifestly incompatible with its public policy.
 - a) Has India adopted this convention?
 - b) What is the rule as to Lex loci celebrations?

Q.4) Answer the followings (any three)

(39 Marks)

1. Discuss custody of a minor child.
2. Explain the history, nature & meaning of conflict of laws.
3. Examine the four main theories as to capacity to contract.
4. What do you understand by domicile? Explain the kinds of domicile.
5. Explain immunity from jurisdiction of foreign state, diplomats and international organization.

[वेळ: २ ½ तास]

[गुण: ७५]

प्र.१) दोन वाक्यांत उत्तरे द्या (कोणतीही सहा लिहा)

(१२ गुण)

1. लेक्स साइटस म्हणजे काय?
2. मुताच्या विवाह म्हणजे काय?
3. परकीय न्यायनिर्णय म्हणजे काय?
4. सिव्हिल डेथ म्हणजे काय?
5. वैवाहिक कारणे कोणती?
6. खासगी आंतरराष्ट्रीय कायदा म्हणजे काय?
7. वर्णनाच्या सिद्धांतांचे उल्लेख करा.
8. अक्शन इन पर्सोनम म्हणजे काय? उदाहरण द्या.

प्र. २) संक्षिप्त लेख (कोणतेही दोन लिहा)

(१२ गुण)

1. अधिकार क्षेत्राचे प्रकार
2. घटस्फोटाचे कायदेशीर परिणाम
3. परदेशी पालकांकडून दत्तक घेणे
4. वैवाहिक सहजीवन हक्कांचे पुनर्स्थापन

प्र.३) परिस्थितीजन्य समस्या (कोणतेही दोन लिहा)

(१२ गुण)

१. भोपाळ गॅस दुर्घटनेनंतर, ही इतिहासातील सर्वात वाईट औद्योगिक दुर्घटना होती, भारतीय सरकारने युनियन कार्बाईड कॉर्पोरेशन (UCC) या बहुराष्ट्रीय कंपनीविरुद्ध अमेरिका येथील फेडरल कोर्टात खटला दाखल केला. परंतु, हा खटला 'फोरम नॉन कन्विनीयन्स' या कारणावरून फेटाळण्यात आला.

अ) 'फोरम नॉन कन्विनीयन्स' म्हणजे काय ते सांगा.

ब) भारतीय सरकारने UCC विरुद्ध अमेरिकेतील कोर्टात खटला का दाखल केला?

२. एका नोव्हा स्कोशियन जहाजावरून न्यूफाउंडलँडहून न्यूयॉर्कला नेण्यात येणाऱ्या मालाच्या वाहतुकीसाठी बिल ऑफ लॉडिंग जारी करण्यात आले होते. या करारात असे नमूद होते की हा करार इंग्रजी कायद्याच्या अधीन असेल.

अ) या प्रकरणात न्यायालयाने काय निर्णय दिला?

ब) या प्रकरणाचे नाव काय आहे?

३. फ्रेंच कायदानुसार, एका पुरुषाला विवाह करण्यासाठी आपल्या पालकांची परवानगी घेणे आवश्यक होते. एक फ्रेंच नागरिक, जो इंग्लंडमध्ये स्थायिक होता, त्याने इंग्लंडमध्ये एका इंग्लिश महिलेशी पालकांच्या परवानगीशिवाय विवाह केला. फ्रेंच न्यायालयाने हा विवाह अवैध ठरवला.

अ) विवाहाच्या औपचारिक (formal) आणि वास्तविक (substantive) अटी कोणत्या आहेत?

ब) वरील घटना कोणत्या खटल्याशी संबंधित आहे ते ओळखा.

४. हॅग कन्वेंशन १९७८ (Hague Convention on the Celebration and Recognition of the Validity of Marriages, 1978) नुसार, एखाद्या विवाहाचे एखाद्या देशाच्या सार्वजनिक धोरणाशी स्पष्टपणे विसंगत असल्यास तो विवाह मान्य करण्यास त्या देशाने नकार देण्याचा अधिकार आहे.

अ) भारताने हा कन्वेंशन स्वीकारलेला आहे का?

ब) Lex Loci Celebrationis या नियमाचा काय अर्थ आहे?

प्र.4) खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या

(३९ गुण)

1. अल्पवयीन मुलाच्या ताब्याबाबत सविस्तर चर्चा करा.
2. कायद्यांच्या संघर्षाचा इतिहास, स्वरूप आणि अर्थ स्पष्ट करा.
3. करार करण्याच्या पात्रतेबाबतच्या चार मुख्य सिद्धांतांचे परीक्षण करा.
4. "डोमिसाइल" म्हणजे काय हे समजावून सांगा आणि डोमिसाइलचे प्रकार स्पष्ट करा.
5. परकीय राष्ट्र, राजनैतिक अधिकारी आणि आंतरराष्ट्रीय संस्थांना न्यायालयीन अधिकारापासून दिल्या जाणाऱ्या सवलतीचे स्पष्टीकरण द्या.